

PASTORAAL BELEIDSPLAN
PASTORAAL TEAM ST. MAARTEN EN ST. LUCAS
PERIODE 2016-2018 *(Eindversie 9-12-2015)*

1. INLEIDING.

Per 1 januari 2015 is een pastoor benoemd voor de St. Maarten- en de St. Lucasparochie en zijn de pastorale teams van beide parochies samengevoegd. Het pastorale team bestaat uit 8 pastores te weten 2 priesters (elk 1,0 fte), 2 diakens (elk 0,3 fte), 4 pastoraal werkers (elk 1,0 fte). Het team heeft hiermee de pastorale zorg over 16 (15) lokale geloofsgemeenschappen: Austerlitz (tot 1 november 2015), Doorn/Langbroek, Driebergen-Rijsenburg, Leersum/Amerongen, Maarn/Maarsbergen, Woudenberg/Scherpenzeel/Renswoude, Zeist, Harderwijk, Ermelo, Putten, Nijkerk, Hoevelaken, Leusden, Achterveld, Barneveld/Voorthuizen. Dit vraagt om een goed omschreven pastoraal beleidsplan, dat richtinggevend is voor de periode van 2016 tot en met 2018.

2. DE PAROCHIE EN HAAR CONTEXT

De St. Maartenparochie omvat 7 (6) geloofsgemeenschappen op de Utrechtse Heuvelrug met als eucharistisch centrum de St. Josephkerk in Zeist. De parochie wordt gekenmerkt door een stedelijke agglomeratie (Zeist) en een aantal dorpen. Geen enkel dorp is overwegend katholiek.

De St. Lucasparochie omvat 8 geloofsgemeenschappen (9 kerken) in de zogenaamde Veluwevallei met als eucharistisch centrum de St. Jozefkerk te Leusden. De parochie wordt gekenmerkt als liggend in een landelijk gebied. In dit gebied is er sprake van een RK-kerk in de diaspora, met als uitzondering Achterveld dat grotendeels een RK-bevolking kent. Door dit gegeven is er sprake van kleine hechte gemeenschappen waarin de kerk een belangrijke rol speelt.

Voor beide parochies geldt dat het kerkelijk landschap aan het veranderen is. Om hiervan een beeld te schetsen noemen we de volgende punten (niet uitputtend) :

- Afnemende belangstelling voor geloof en kerk met name de institutionele vormen.
- Toenemende vergrijzing.
- Weinig aanwas vanuit jeugd.
- Afnemend kerkbezoek.
- Afwezigheid van de kerk in het maatschappelijk debat.
- Afnemende financiële middelen.
- Afnemend aantal vrijwilligers.

Tegelijkertijd is er sprake van een grote belangstelling voor vragen rond spiritualiteit en zingeving.

Gegeven het feit dat er sprake is van een beperkte capaciteit van het pastorale team van beide parochies in een groot geografisch gebied met veel (ingeschreven) katholieken moeten er pastorale beleidskeuzes gemaakt worden. In deze notitie presenteert het pastorale team dan ook het te voeren beleid voor de periode van 2016-2018. Daarbij kijken we niet weemoedig achterom maar vreugdevol vooruit. Ondanks het veranderend kerkelijk landschap blijven we positief over de toekomst en getuigen we van de hoop die in ons leeft. We zijn geroepen zout van de aarde te zijn, licht van de wereld (Mt. 5, 13-14)

3. MISSIE

Als pastoraal team staan we voor de uitdagende taak om de boodschap van Gods heil present te stellen in beide parochies. We werken vanuit een levend geloof, gevoed door Schrift en traditie en trekken waar mogelijk samen op met onze oecumenische partners. We weten ons geroepen Jezus Christus na te volgen, kinderen van God te zijn, gericht op elkaar en op de wereld.

De beide parochies liggen in een landelijke omgeving met bossen, water en valleien en er is een grote diversiteit aan planten en dieren. We vinden er vruchtbare- en arme (zand)grond en in beide gevallen zien we hoe prachtig de natuur is. De ligging van onze parochies en de grond waarop we leven inspireren ons. Het roept Bijbelse beelden op, zoals die van de herder met zijn schapen. We herinneren ons Jezus die een menigte zag, Hij kreeg medelijden met hen omdat ze als schapen zonder herder waren. Hij begon hen uitvoerig te onderrichten (Mc. 6, 34). Ook wij willen de ander zien, aandachtig naar hem of haar luisteren zonder oordeel en inspelen op behoeften die er zijn. We zijn geïnspireerd door de parabel van het verloren schaap (Lc. 15, 3-10) en de vreugde die een ontmoeting met zich meebrengt. We laten ons uitdagen door de moderne opdracht die paus Franciscus er aan verbindt, om de straat op te gaan om mensen te zoeken en hen bij naam te leren kennen. We willen levende centra van geloof zijn en zorg dragen voor alle parochianen, ook hen die verlangen naar inspiratie en verdieping maar om verschillende redenen uit beeld zijn (geraakt). Elkaar ontmoeten en samen optrekken in tijden van vreugde en verdriet, zien we als belangrijke kernwaarden van onze parochie. We willen uitdragen dat we als gelovigen geroepen zijn om herder voor elkaar te zijn, zodat niemand in onze parochies verloren hoeft te lopen.

Wij staan voor:

- het samenbrengen van mensen om God te danken en eren
- het verkondigen van Gods Woord als Blijde Boodschap
- het begeleiden van mensen op hun zoektocht naar bezieling en naar God
- het voorbereiden op en het bedienen van de sacramenten
- het nabij zijn aan mensen, met name aan hen die het moeilijk hebben
- het present stellen van de christelijke mensvisie, normen en waarden in het maatschappelijke debat
- de opbouw van de geloofsgemeenschappen, rekening houdend met de talenten van mensen, de kracht van de geloofsgemeenschap en de verwachte ontwikkelingen in onze kerk

4. VISIE

Als pastoraal team kijken we hoopvol uit naar de toekomst. Daarbij gaan we niet uit van wat we missen maar van wat we ontvangen hebben om te delen. Er is dan geen tekort maar overvloed. We geven leiding aan de opbouw en vernieuwing van beide parochies en dat doen we met enthousiasme en met vertrouwen in de toekomst.

In onze visie is het pastorale, liturgische, catechetische en diaconale aanbod in de beide parochies zo goed mogelijk verzorgd. We blijven zorg dragen voor parochianen die met regelmaat kerkelijke activiteiten bijwonen of anderszins betrokken zijn. We zetten in op de kwaliteit van de kerntaken en het ondersteunen van lokale activiteiten die bijdragen aan het vernieuwen en opbouwen van de parochie als geheel.

De gemeenschappen bestaan niet omwille van zichzelf, maar hebben de opdracht de boodschap van Jezus Christus in de wereld uit te dragen. Daarbij is het nodig om over eigen grenzen heen te kijken en verbindende netwerken op te zetten.

We zullen activiteiten rond het kernprogramma vernieuwen en concentreren waarbij het pastoraal team zo efficiënt mogelijk wordt ingezet. Daardoor kunnen we meer tijd vrij maken voor het vernieuwen van ons pastorale aanbod en zo nieuwe doelgroepen aanspreken. We zijn ons bewust van de noodzaak om intensief te investeren in de opbouw en het vitaliseren van de beide parochies, zodat deze toekomst hebben. Daarin ondersteunen we bestaande groepen.

Graag willen we in contact komen met parochianen die uit beeld zijn (geraakt). Concreet denken we aan: jonge gezinnen, tieners en jongeren en volwassenen tot ongeveer 60 jaar. In dit beleidsplan willen we daarom ook onze blik naar buiten richten, hen ontmoeten en horen wat er bij hen leeft rond geloof en zingeving zodat wij ons aanbod daarop kunnen afstemmen. Met aantrekkelijke evenementen, inspiratieavonden en diaconale activiteiten willen we hen in contact brengen met de persoon en boodschap van Jezus Christus en met de geloofsgemeenschap.

We brengen mensen samen en willen daar zijn waar mensen samenkomen. Onze houding is gastvrij, meelevend en laagdrempelig. We realiseren ons dat mensen druk zijn en zich niet (voor langere tijd) willen binden. Daarom veronderstellen we in ons aanbod geen blijvende binding, maar hopen daar wel op. Onze houding is dat we ook in vertrouwen durven loslaten. Ook zijn we ons ervan bewust dat de kerk voor deze groepen niet de enige plek is waar gezocht wordt naar spiritualiteit en verdieping van het geloof.

Investeren in innovatief pastoraat is geen sluitpost meer voor het pastoraal team maar een prominente keuze.

We hebben een mooie missie, een hoopvolle boodschap die we graag willen uitdragen. Onze parochie is daarom goed zichtbaar door middel van onze gebouwen als vier- en ontmoetingsplaatsen, maar ook door inspirerende en aantrekkelijke activiteiten en die via de media aan een breed publiek bekend te maken. We zijn als parochie gemakkelijk vindbaar en toegankelijk voor hen die via internet zoeken naar geloof en zingeving.

In het maatschappelijk debat willen we onze missie uitdragen.

5. STRATEGIE

5.1. Drie lijnen

Het pastoraat in de beide parochies ontwikkelt zich langs drie lijnen. Als eerste zijn er de kerntaken van de parochie. Vervolgens zijn er taken die we 'pastorale' nabijheid noemen. Tenslotte zijn er taken op het terrein van innovatief pastoraat.

5.1.1. Kerntaken

Onder kerntaken worden die taken verstaan, die de parochie *minimaal wil en moet behartigen*, wil ze zichzelf nog geloofwaardig en authentiek katholiek achten. Concreet gaat het om de taken die de RK Kerk ziet als wezenlijk en die het kader vormen van het handelen van de parochie. Een groot deel van de kerntaken vindt gaandeweg meer plaats op parochieel niveau. Het pastoraal team garandeert de uitvoering, uitgaande van facilitering door de beide parochiebesturen. Pastorale professionals voeren dit programma uit, ondersteund door toegeruste parochianen.

5.1.2. Pastorale nabijheid

Pastorale nabijheid is de wijze waarop de leden van de plaatselijke geloofsgemeenschap vanuit hun eigen kracht en mogelijkheden en passend binnen het pastorale beleid van de parochie, van betekenis kunnen zijn voor elkaar, voor het welzijn in hun dorp/stad, en kunnen bijdragen aan het leven van de parochie als geheel. Zij werken samen met andere kerken (oecumene) en maatschappelijke instellingen en/of verenigingen. Deze activiteiten worden primair aangestuurd door de pastoraatsgroep en gefaciliteerd door de locatieraad. In deze zoektocht naar de eigen betekenis zal het pastoraal team de geloofsgemeenschappen van harte ondersteunen en begeleiden.

5.1.3. Innovatief pastoraat

Onder deze taken worden de activiteiten verstaan die aansluiten bij actuele ontwikkelingen in kerk en samenleving en vernieuwend zijn. Ze zijn bedoeld om parochianen aan te spreken die zich niet meer aangetrokken voelen tot het klassieke pastorale programma.

5.2. Het programma

5.2.1. Kerntaken

De beide parochies vieren elke zondag eucharistie in de twee eucharistische centra. De priesters vieren ook elders in de parochies eucharistie, als dat mogelijk is. De parochies worden opgedeeld in regio's waarbij één viering per regio door het pastoraal team gegarandeerd kan worden. Er is ook een aanbod Woord- en Communievieringen en Anders vieren. De liturgieoosters van beide parochies worden op elkaar afgestemd.

We bieden sacramentencatechese aan en vieren de sacramenten van de doop, de eucharistie (eerste communie) vormsel, catechumenaat en huwelijk.

Er is een jaarlijks aanbod voor een gezamenlijke ziekenzalving in de verschillende regio's van de beide parochies. Daarnaast kan een priester op aanvraag komen voor een ziekenzalving of als deze niet beschikbaar is, een pastoraal werker/diaken voor een ziekenzegening.

De parochies bieden een kerkelijke uitvaart aan voor haar overleden parochianen. Er wordt één gezamenlijk uitvaartbeleid geformuleerd voor de beide parochies.

Mensen in financiële of materiële nood, kunnen een beroep doen op de PCI/Caritas.

De pastores zijn beschikbaar voor een pastoraal gesprek. Het pastoraal team zorgt er voor dat parochianen die niet (meer) uit zichzelf activiteiten en vieringen kunnen bijwonen betrokken kunnen blijven bij het kerkelijk leven, door te organiseren dat zij de communie thuis kunnen ontvangen en door te organiseren dat zij af en toe bezoek kunnen ontvangen vanwege de parochie.

Als kerntaak moet ook worden beschouwd het serieus nemen van specifieke vragen van de kerkelijke- of wereldlijke overheid, maatschappelijke instanties, andere lokale gemeenschappen of parochianen, gesteld aan de parochie als geloofsgemeenschap.

Het pastoraal team wordt bij deze taken zo veel mogelijk ondersteund door toegeruste parochianen. We streven naar een regionaal en steeds meer een geconcentreerd aanbod bij de voorbereiding en het vieren/ontvangen van de sacramenten. In bijzondere gevallen kan gekozen worden voor individuele begeleiding. Het kernprogramma is zo geformuleerd dat er voldoende tijd is voor innovatief pastoraat.

5.2.2. Pastorale nabijheid

Het is belangrijk dat de geloofsgemeenschappen zelf nadenken over de vraag hoe zij geloofsgemeenschap willen zijn in deze tijd. Daarbij is het belangrijk de talenten en de draagkracht van de parochianen op het spoor te komen en serieus te nemen. Daar waar nodig is kan professionele ondersteuning geboden worden. We zullen de gemeenschappen waar nodig ondersteunen bij activiteiten die goed lopen en bijdragen aan het vernieuwen en opbouwen van de parochie als geheel.

Pastoraatsgroepen zijn de dragende kracht in de plaatselijke geloofsgemeenschap. Zij staan open voor vragen en initiatieven die uit de gemeenschap opkomen, en stemmen pastorale werkzaamheden in de geloofsgemeenschap op elkaar af. De pastoraatsgroep maakt het mogelijk dat het leven gelovig geleefd kan worden en dat de inspiratie (Geest) die aanwezig is de ruimte krijgt initiatieven uit te laten groeien, door de aanwezige talenten aan te spreken en door om te zien naar mensen en zaken die aandacht nodig hebben. We zien dat het moeilijker wordt om mensen te vinden die de steeds kleiner wordende pastoraatsgroepen willen versterken. Daar waar pastoraatsgroepen kwetsbaar worden en verdwijnen, moet op een andere manier voorzien worden in deze werkzaamheden. In elke parochie wordt daarom een centrale pastorale coördinatiecommissie opgericht, waarin uit elke geloofsgemeenschap één contactpersoon is vertegenwoordigd. In principe is deze persoon lid van de pastoraatsgroep. Het pastoraal team stuurt dit overleg aan. De contactpersoon communiceert de inhoud van dit overleg met de eigen pastoraatsgroep. Het pastoraal team organiseert het overleg met deze pastorale

coördinatiecommissie. Daarnaast zal het pastoraal team inspiratie-avonden organiseren voor alle leden van de pastoraatsgroepen.

5.2.3. Innovatief pastoraat

Het pastoraal team zet in op het vernieuwen van het pastoraal aanbod en de opbouw van de parochies, waarbij de pastores zoveel mogelijk op hun talenten en mogelijkheden worden ingezet en samenwerken met parochianen en oecumenische partners. De vernieuwende projecten en activiteiten kunnen experimenteel van karakter zijn. Het doel van deze activiteiten is het bereiken van nieuwe groepen parochianen en het vitaliseren van de parochie als geheel.

- Kinder- en gezinsactiviteiten die aansluiten bij maatschappelijke, culturele en kerkelijke thema's waarbij de kerk ook zichtbaar is op straat. Hierbij denken we aan o.a. Sinterklaas, St. Maarten, Werelddierendag, Fakkeloftocht. Bij deze activiteiten wordt contact en samenwerking gezocht met scholen, Jeugdwerkbureau Lava, De Vliegende Speeldoos, oecumenische partners en maatschappelijke organisaties zoals de voedselbank. Ook staat een familiedag op het programma.
- Er wordt een tiener- en jongerenprogramma ontwikkeld in de beide parochies. Een onderdeel van dit programma is het samen op reis gaan naar de Wereldjongerendagen Polen (2016), Taizé (2017) en het aanbieden van een werkvakantie naar een nog te bepalen reisbestemming (2018).
- We organiseren parochiereizen inclusief catechetische voorbereiding naar Santiago de Compostella, Rome, Assisi en Ierland en eendaagse parochie-uitjes naar tentoonstellingen, musea en evenementen die passen bij de missie van de parochie zoals The Passion (2016).
- We organiseren themabijeenkomsten voor verschillende leeftijdscategorieën rondom actuele onderwerpen die nieuwe groepen aanspreekt. Die avonden kunnen gehouden worden in parochiecentra maar ook bij mensen thuis, op scholen, in wijkcentra, in cafés.
- We investeren in het opzetten en ondersteunen van kleine geloofsgroepen
- We investeren in de digitale kerk, waarbij we goed vindbaar zijn op internet. De beide parochies hebben elk een eigen website met een aantrekkelijke vormgeving. Deze is up to date, inspirerend en informatief en is zodoende een goed visitekaartje voor de parochie. Whatsapp wordt ingezet om contact te onderhouden met jongeren en jonge ouders, om hen zo op een snelle manier te kunnen informeren over activiteiten in de parochie. De beide parochies en een aantal pastores zijn present op Facebook. Ze laten zien waar de parochie voor staat, maken reclame voor parochie-activiteiten en onderhouden contacten met parochianen en belangstellenden.
- Wanneer in onze samenleving de menselijke waardigheid in het geding komt, zullen we vanuit onze missie een christelijke geluid laten horen.
- We investeren in diaconale activiteiten voor veertigers (Gideonsbende, Egidio)

6. Organisatie en middelen

Het pastoraal team besteed 30% van haar teamtijd aan de kerntaken en 30% aan het ondersteunen van de geloofsgemeenschappen in het kader van pastorale nabijheid. 20% van de teamtijd wordt ingezet voor innovatief pastoraat en 20% gaat op aan overig. Onder overig vallen de taken die samenhangen met de teamvergaderingen, profielberaden, Cura, bezinningsdagen en studie. Ook kantoorwerkzaamheden zoals het verwerken van e-mails valt hieronder.

Werken aan de uitvoering van het pastoraat staat of valt met een goede organisatie en ondersteuning. Voor deze goede organisatie is het allereerst nodig om het werken van pastoraal team en parochianen inhoudelijk en praktisch op elkaar af te stemmen. Dat voorkomt dat onnodig tijd en middelen verloren gaan.

Behalve een goede organisatie en ondersteuning, zijn er ook financiële middelen en voorzieningen nodig. De eerste verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij het parochiebestuur. Het parochiebestuur werkt daarin samen met de locatieraden, die binnen de geloofsgemeenschap een beherende en uitvoerende taak hebben

Ons pastoraal programma staat of valt met de omvang en deskundigheid van het pastorale team. Daarnaast zijn goed toegeruste vrijwilligers onmisbaar. Daarom is een degelijk vrijwilligersbeleid van groot belang. De beide parochies werken aan een gezamenlijk vrijwilligersbeleid.

Het secretariaat is in het geheel van de parochieorganisatie een belangrijke schakel. Voor het goed functioneren van het pastoraal team is het noodzakelijk dat er één secretariaat komt ter ondersteuning van de pastores. Ook moet er toegewerkt worden naar één centrale telefoonwacht voor de beide parochies gezamenlijk, die de uitvaarten en ziekenzalving/zegening coördineert.

Het pastoraat in de parochie staat of valt ook met een goede communicatie. Niet alleen de interne communicatie is daarbij van belang maar ook de externe. Het parochieblad en de website zijn in deze communicatie belangrijk instrumenten. Hoe we deze communicatie precies vorm gaan geven, zal uitgewerkt worden in een nieuw gezamenlijk communicatieplan. De websites van beide parochies worden op elkaar afgestemd en in vormgeving en onderhoud 'geprofessionaliseerd'.